

Na maturze z BIZ można stracić punkty na „prawie dobrej” odpowiedzi

Maturę z biznesu i zarządzania można zdawać po raz pierwszy **21 maja 2027** r. Egzamin trwa 180 minut, jest tylko na poziomie rozszerzonym i ma 50 punktów. Jest informator i arkusz pokazowy z kwietnia 2026. Nie ma puli starych arkuszy. Dlatego liczy się nie to, czy „przerobiłeś/aś temat”, tylko czy wiesz, **za co CKE daje punkt, a za co go zabiera**.

Co jest w tym materiale

Trzy zadania z oficjalnego Informatora CKE (od r.szk. 2026/2027)

Przy każdym: polecenie w skrócie, oficjalny schemat punktacji, odpowiedź wzorcowa i odpowiedzi, które brzmią poprawnie, a dają 0 albo 1 z 3.

Na końcu: 7 zasad, które wracają w całym arkuszu.

Źródło: Centralna Komisja Egzaminacyjna, Informator o egzaminie maturalnym z biznesu i zarządzania od roku szkolnego 2026/2027 (Warszawa 2025). Zadania 20, 22.1 i 4. Arkusz pokazowy (MBZP-R0-100-2604, kwiecień 2026) jest na cke.gov.pl.

Jak CKE punktuje arkusz

W informatorze są dwie logiki. Pomylenie ich to pierwszy typowy błąd maturzysty.

Typ	Jak wygląda punkt	Gdzie maturzysta/maturzystka traci
Zamknięte 0–1	Albo całe polecenie, albo zero. Przy P/F często trzeba trafić WSZYSTKIE stwierdzenia.	Jedna pomyłka w dwójce P/F = 0 pkt za całe zadanie.
Zamknięte 0–2	Bywa próg: $3/3 = 2$ pkt, $2/3 = 1$ pkt, $1/3 = 0$.	„Prawie cała tabela” przy jednym błędzie spada o cały punkt albo o dwa.
Otwarte: rozstrzygnij + uzasadnij	1 pkt tylko za parę: poprawne TAK/NIE + uzasadnienie oparte na danych z zadania.	Same „tak” bez progu liczbowego = 0. Poprawna intuicja, zły próg = 0.
Otwarte: narzędzie + mechanizm	Punktują osobno nazwę narzędzia i wyjaśnienie, JAK działa.	Hasło z podręcznika bez łańcucha przyczynowego = strata 1–2 pkt.
Obliczeniowe	Często metoda + wynik. CKE opisuje, za który etap jest 1, 2 i 3 pkt.	Dobry wynik bez zapisu metody albo wynik bez % = mniej punktów, czasem zero.

Zasada z informatora, której nie widać w podręczniku: **w zadaniu otwartym inna poprawna odpowiedź też dostaje pełną pulę** – pod warunkiem, że jest zgodna z poleceniem, prawem i etyką biznesu.

Zadanie 1. Wiązka z GPW – tabela i stopa zwrotu

Informator CKE, zadanie 20.1 (0–2) i 20.2 (0–3).

To jest typowa wiązka BIZ: najpierw czytasz notowania, potem liczysz inwestycję.

Sytuacja (skrót danych z informatora)

Trzy spółki z jednej sesji GPW:

Spółka	Kurs odniesienia	Kurs zamknięcia	Wolumen (szt.)
Alfa	2,30 zł	2,53 zł	113 400
Beta	18,00 zł	18,90 zł	75 050
Gamma	222 zł	215 zł	23 500

20.1. Oceń trzy zdania (P/F): (1) sprzedano najwięcej akcji Gammy; (2) w ujęciu procentowym najbardziej wzrosła cena Alfy; (3) akcje Gammy straciły na wartości.

20.2. Inwestor kupił 1000 akcji Bety po 18 zł i sprzedał wszystkie po kursie zamknięcia. Prowizja biura: 0,5% od wartości zakupu i 0,5% od wartości sprzedaży. Jedna transakcja kupna, jedna sprzedaży. Pomiń podatek. Oblicz stopę zwrotu i zapisz obliczenia.

Oficjalny schemat punktacji

Część	CKE przyznaje punkt, gdy...
20.1 · 2 pkt	Poprawna ocena trzech stwierdzeń.
20.1 · 1 pkt	Poprawna ocena dwóch stwierdzeń.
20.1 · 0 pkt	Jedno trafienie albo brak odpowiedzi.
20.2 · 3 pkt	Poprawna metoda stopy zwrotu ORAZ wynik $\approx 3,96\%$ albo 0,0396.
20.2 · 2 pkt	Dobrze policzone koszty zakupu i przychody ze sprzedaży (18 090 zł i 18 805,50 zł) – albo poprawna metoda całej stopy, ale błąd rachunkowy / brak wyniku końcowego.
20.2 · 1 pkt	Dobrze policzony sam koszt zakupu (18 090 zł) albo poprawne wzory na koszt i przychód bez poprawnych kwot.
20.2 · 0 pkt	Sam „wzrost kursu o 5%”, wynik bez prowizji, brak metody.

Rozwiązanie, za które dostaniesz maksymalną liczbę punktów

20.1: F – P – P

Wolumen to liczba sprzedanych sztuk, nie wartość obrotu. Najwięcej sztuk poszło Alfie (113 400), nie Gammy (23 500). Zdanie 1 jest fałszywe, choć Gamma „wygląda na największą”, bo ma najwyższy kurs.

Procentowa zmiana Alfie: $(2,53 - 2,30) / 2,30 \approx 10\%$. Bety: $(18,90 - 18,00) / 18,00 = 5\%$. Gamma spadła. Zdanie 2 prawdziwe — tu liczy się zmiana względna, nie 0,23 zł kontra 0,90 zł.

Gamma: 222 $\rightarrow$ 215. Straciła. Zdanie 3 prawdziwe.

20.2, zapis poprawny wg CKE:

Koszt zakupu = $1000 \times 18 \text{ zł} \times 1,005 = 18\,090 \text{ zł}$

Przychód ze sprzedaży = $1000 \times 18,90 \text{ zł} \times 0,995 = 18\,805,50 \text{ zł}$

Stopa zwrotu = $(18\,805,50 - 18\,090) / 18\,090 \approx 3,96\%$

Prowizja przy kupnie powiększa koszt. Prowizja przy sprzedaży pomniejsza wpływ. Podstawą stopy jest koszt poniesiony (z prowizją), nie 18 000 zł.

Gdzie pada „prawie dobra” odpowiedź

Maturzysta/ka wpisuje	Ile dostaje	Dlaczego mniej punktów
20.1: P P P — „Gamma jest najdroższa, więc największy obrót”	1 pkt (albo 0, jeśli padną dwa zdania)	Wolumen $\neq$ kurs. Droga spółka może mieć mały obrót sztukami.
20.1: F F P — „Beta urosła o 0,90 zł, Alfa tylko o 0,23 zł”	1 pkt	Polecenie mówi: w ujęciu procentowym. 10% wygrywa z 5%.
20.2: $(18,90 - 18) / 18 = 5\%$	0 pkt	To zmiana kursu, nie stopa inwestycji. Zniknęły obie prowizje i baza kosztu.
20.2: zysk 900 zł, stopa 5%, „prowizje się znoszą”	0 pkt	Nie znoszą się. 0,5% od 18 000 i 0,5% od 18 900 to różne kwoty (90 zł i 94,50 zł).

20.2: 18 090 i 18 805,50 poprawnie, a na końcu 715,50 / 18 000	2 pkt	Metoda kosztów i przychodów jest. Błędna podstawa stopy. Punktacja schodzi z 3 na 2.
20.2: sam wynik 3,96% bez zapisu	ryzyko 0 pkt	Polecenie: „Zapisz obliczenia”. Bez metody egzaminator nie widzi, skąd liczba.
Jedno zdanie do zapamiętania Na BIZ kurs akcji to nie to samo co wynik inwestycji. Punkt jest za drogę: prowizja przy zakupie IN + prowizja przy sprzedaży OUT + stopa od poniesionego kosztu.		

Zadanie 2. Składki ZUS przy etacie i zleceniu

Informator CKE, zadanie 22.1 (0–1). Wiązka ma też 22.2 (P/F) — ten sam tekst źródłowy.

Sytuacja (skrót)

Źródło z informatora mówi wprost: zleceniodawca nie odprowadza składek społecznych, gdy zleceniobiorca ma inny tytuł do ubezpieczenia z kwotą równą albo wyższą niż minimalne wynagrodzenie. Wtedy zostaje składka zdrowotna.

Minimalne wynagrodzenie od 1.07.2023: 3 600 zł (tabela w zadaniu; stan prawny podany w informatorze).

Jan 1.09.2023 pracuje na 0,75 etatu za 2 700 zł brutto i tego samego dnia zawiera zlecenie na max 1 300 zł brutto z innym przedsiębiorcą. Pytanie 22.1: czy ten drugi przedsiębiorca musi odprowadzać za Jana składki na ubezpieczenia społeczne? Rozstrzygnij i uzasadnij.

Oficjalny schemat punktacji

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie RAZEM z uzasadnieniem.

0 pkt – same „tak” / same „nie”, uzasadnienie bez porównania z progiem 3 600 zł, albo rozstrzygnięcie sprzeczne z uzasadnieniem.

Nie ma pół punktu za dobrą intuicję. Para musi być kompletna.

Rozwiązanie, które zbiera punkt

Rozstrzygnięcie: tak.

Uzasadnienie (wzorec CKE, w naszym skrócie): zwolnienie ze składek społecznych działałoby, gdyby wynagrodzenie Jana z umowy o pracę było równe lub wyższe niż 3 600 zł. Jan ma z etatu 2 700 zł, czyli poniżej minimum. Drugi przedsiębiorca odprowadza składki społeczne.

Gdzie pada „prawie dobra” odpowiedź

Maturzysta/ka wpisuje	Punkty	Dlaczego zero
„Nie, bo Jan jest już ubezpieczony z etatu”	0	Zasada jest znana, próg zgubiony. Sam tytuł do ubezpieczenia nie zwalnia – zwalnia tytuł z kwotą $\geq$ minimum.
„Tak” bez liczby 2 700 vs 3 600	0	CKE chce uzasadnienia opartego na danych z zadania, nie hasła.
„Nie, $2\,700 + 1\,300 = 4\,000$, czyli powyżej minimum”	0	Próg dotyczy innego tytułu (etatu), nie sumy obu umów.
„Tak, bo zlecenie zawsze oskładkowane”	0	To nieprawda i przeczy źródłu 1. Zły mechanizm = brak punktu mimo trafionego „tak”.
Miesza minimum z 3 490 zł (tabela ma też stawkę z 1.01.2023)	0	Zdarzenie jest 1 września 2023 – obowiązuje próg od 1 lipca: 3 600 zł.
Pułapka z tej samej wiązki (22.2)		

CKE pyta jeszcze, czy Jan dostał przelewem 2 700 zł. Odpowiedź: F. 2 700 zł to brutto. Na konto idzie netto. I czy propozycja podwyższenia etatu była zgodna z prawem – też F (zmiana warunków umowy o pracę nie działa „od ręki” samym zaproponowaniem). Dwa F. Jedno P pomyłkowo = 0 pkt za całe 22.2.

Na BIZ „znam definicję umowy zlecenia” nie wystarczy. Punkt jest za przyłożenie progu do liczb z tekstu.

Zadanie 3. Narzędzie polityki monetarnej i mechanizm

Informator CKE, zadanie 4 (0–3).

Polecenie (skrót)

Cel ekspansywnej polityki monetarnej NBP na rynku krajowym: pobudzić gospodarkę przez zwiększenie podaży pieniądza. Podaj dwa narzędzia tej polityki stosowane przez NBP i wyjaśnij mechanizm działania każdego.

Oficjalny schemat punktacji

Punkty	Warunek CKE
3 pkt	Dwa właściwe narzędzia + mechanizm obu.
2 pkt	Dwa narzędzia + mechanizm tylko jednego.
1 pkt	Dwa narzędzia bez mechanizmów ALBO jedno narzędzie z mechanizmem.
0 pkt	Jedno hasło bez mechanizmu, narzędzia fiskalne zamiast monetarnych, puste linie.

Rozwiązanie, które zbiera 3 punkty

Informator podaje m.in. trzy pary (wystarczą dwie):

- 1. Obniżka stóp NBP** (referencyjna, lombardowa, depozytowa). Tanieje kredyt w bankach komercyjnych → więcej inwestycji i konsumpcji → rośnie podaż pieniądza, gospodarka jest pobudzana.
- 2. Operacje otwartego rynku** – zakup papierów przez NBP. Bank centralny wpłaca pieniądź na rynek, rosną rezerwy banków, spada cena kredytu, rośnie aktywność.
- 3. Obniżka stopy rezerwy obowiązkowej** – banki komercyjne mogą przeznaczyć większą część depozytów na kredyty, kreacja pieniądza rośnie.

Inna poprawna para też dostaje 3 pkt – byle narzędzie było monetarne (NBP), nie fiskalne (rząd / podatki / wydatki), i byle mechanizm kończył się na podaży pieniądza albo koszcie kredytu.

Gdzie pada „prawie dobra” odpowiedź

Maturzysta/ka wpisuje	Punkty	Dlaczego nie pełna pula punktów
„Stopy procentowe” i „rezerwa obowiązkowa” – bez wyjaśnienia	1	Dwa narzędzia są. Mechanizmu nie ma. Zejście z 3 na 1.
Narzędzia + „to pobudza gospodarkę”	1 albo 2	To powtórzenie celu z polecenia, nie mechanizm. Brak ogniwa: kredyt / rezerwy / podaż pieniądza.
„Obniżka podatków” i „większe wydatki rządu”	0	To polityka fiskalna. Polecenie: narzędzia NBP, polityka monetarna.
„Podniesienie stóp procentowych”	0 za to narzędzie	Ekspansywna polityka = poluzowanie. Podwyżka stóp to zacieśnienie.
Jedno narzędzie pięknie opisane, drugie puste	1	1 pkt za kompletną parę. Drugie puste miejsce kosztuje dwa punkty.

Szablon odpowiedzi, który CKE punktuje

Narzędzie: [nazwa narzędzia NBP, kierunek: obniżka / zakup / spadek rezerwy].

Mechanizm: [co robi NBP] → [co się dzieje w bankach komercyjnych / z kredytem] → [więcej pieniądza albo niższy koszt kredytu] → [inwestycje i konsumpcja].

Jeśli w drugiej linijce nie ma strzałki przyczynowej, to nie jest mechanizm.

Siedem zasad, które wracają w całym arkuszu

1. **Czytaj jednostkę w poleceniu.** Procent czy sztuki? Brutto czy przelew na konto? Kurs czy stopa zwrotu?
2. **P/F to nie „głównie prawda”.** Przy dwóch stwierdzeniach jedna pomyłka zeruje zadanie.
3. **Rozstrzygnięcie bez prognozy z tekstu = 0.** Liczba z tabeli albo z ustawy musi wrócić w uzasadnieniu.
4. **Narzędzie ≠ mechanizm.** Hasło z podręcznika to dopiero połowa.
5. **Zapisuj metodę.** W zadaniach obliczeniowych CKE punktuje etapy.
6. **Nie mieszaj polityki fiskalnej z monetarną, OC z AC, wolumenu z kursem, brutto z netto.** BIZ wymaga rozróżnienia tych par.
7. **Inna poprawna droga też jest punktowana.** Nie uczysz się na pamięć klucza. Uczysz się rozumowania.

Po co te informacje?

Informator i arkusz pokazowy pokazują format. Nie pokazują, gdzie maturzysta/maturzystka traci punkt, mając wrażenie, że „w zasadzie odpowiedział/ła”. Tego nie da się wyćwiczyć z definicji. Da się wyćwiczyć na zadaniach, w małej grupie, gdy ktoś widzi Twój tok myślenia, nie tylko wynik.

Na kursie Rozumiem Biznes każdy typ zadania z informatora wraca więcej niż raz: najpierw schemat dobrej odpowiedzi, potem samodzielnie, na czas. 26 spotkań, grupy 8–10 osób, październik 2026 – kwiecień 2027.

Chcesz ćwiczyć tak, jak wygląda arkusz?

Pobierz harmonogram 26 spotkań albo umów krótką rozmowę o grupie. Zniżka za płatność całości: do 30 września 2026.
rozumiembiznes.pl/zapisy

Nota: Zadania i zasady oceniania pochodzą z dokumentu CKE. Skróty sytuacji i komentarze dydaktyczne są opracowaniem Rozumiem Biznes.